

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

998 ספר חול המועדות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: חמורו של רבי פינחס בן יאיר

לרבי זעירא: אין הוון קדמאין מלאכין אנן בני נש ואין הוון בני נשי אנן חמרין ולית אנן כחמרתיה דר' פנחס בן יאיר חמרתיה דר' פנחס בן יאיר יהבון לה שערי דטיבלא לא אכלת יתהון, ואנן אכלינן תאנייא דטבילין.

נמצא כי מעלת חמורו של רבי פינחס בן יאיר אף יותר מן האמוראים הקדושים שהם נכשלו באכילת אוכל שאינו מעושר ואילו חמורו של רבי פינחס לא נכשל.

ומבאר את הדברים האר"י הקדוש בספר שער המצוות (פרשת עקב) וז"ל: גם בזה תבין ענין חמורו של ר' פנחס בן יאיר שהיה בקי בכל אותם הדברים שסיפרו רבותינו ז"ל במסכת חולין (ז). עליו, עד שכמעט יתבהל האדם בדברים ההם. ויש מהם מוציאין הדברים מפשטן, אבל מהם הוא ריק שאינן יודעין לדרוש. אבל דע שרשו של דבר כי הדברים הם כפשטן וטעם הדבר הוא, כי החמור הוא היה מבורר ומתוקן לגמרי בכל הצריך לו כפי בחינתו, ולא נתברר כשאר הבהמות המתבררות ע"י האדם האוכל אותם, אמנם נתקן מעצמו ע"י המשך הזמן ועל ידי רבי פינחס בן יאיר בעליו והוברר ממש כמו שאר הבהמות שנברא בששת ימי בראשית. **ודע שאותם הבהמות מעולים יותר ממדרגת האדם של עתה**

אחר שחטא אדם כמו שיתבאר. ולכן אין לתמוה מן החמור שהוא שהיה מכיר מה שלא היו מכירין החכמים אשר בזמן ההוא, וזהו מה שאמרו בגמרא (שבת דף קיב:) על ר' זעירא שאמר אנו כחמורים ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר. ומזה תוכל לשער מדרגת האדם אחר שיוברר ויתוקן בכל הצריך לו כמה מעלתו גבוה לאין קץ, ובזה תבין גדולת אדם הראשון קודם שחטא שאז היה מבורר כל צורכו. ע"כ.

האר"י הקדוש בליקוטי תורה (פרשת בראשית, פרק א') מוסיף בשבח חמורו של רבי פינחס בן יאיר: "וסוף בהמה לשחיטה, אחר שהשלימה הגלגול מה שיש לה לתקן בסוד בהמה, ולזה יש בהמה שטרחה מרובה, ויש בהמה שטרחה מועט, כפי מה שהוצרך לזה התיקון, ואחר שנתקנה סוף התיקון הוא בשחיטה. וז"ש בגמרא אנו כחמורים ולא כחמורו של ר' פינחס בן יאיר. פי', כמו שהחמור מתקן כל מה שיש לו לתקן,

אחד מן הדברים המפורסמים הוא "חמורו של רבי פינחס בן יאיר", שעל אף היותו חמור נמנע מלאכול דבר שאינו ראוי.

כפי המסופר עליו במסכת חולין (ז), כשהלך רבי פינחס בן יאיר לפדות שבויים נקלע למלון אחד, והביאו שם שעורים

עבור חמורו של רבי פינחס. אולם החמור, לא רצה לאכול. בררו את הקליפות מן השעורים, כדי לשפר את טעמן, ובכל זאת החמור לא אכל. וכך המשיכו לנקות את השעורים, ולהוציא מהן את הפסולת כדי שיאכל החמור, ולא אכל. אמר להם רבי פינחס, שמא לא עישרתם את השעורים? מיד עישרו את השעורים, והחמור אכל. אמר להם רבי פינחס בן יאיר, ענייה זו (החמור), הולכת לעשות רצון קונה ואתם מאכילים אותה טבלים? (כלומר, רציתם להאכילו שעורים שלא הפרישו מהם תרומות ומעשרות).

מעשה נוסף הובא במדרש (בר"ר ס, ח): חמרתיה דר' פנחס בן יאיר נסבוה לסטאי עבדת גבון תלתא יומין ולא טעמת כלום (גבובה לסטים ושהתה אצלם שלשה ימים ולא אכלה כלום). אמרין: סופה מייתה ותסרי מערתא עלינו, נמסרה לרבונה. שלחוה ועלת בביתא דמרה (-) סופה שתמות ותסריח עלינו את המערה, נמסרנה לבעליה. שלחוה ונכנסה לבית

בעליה). כיון דעלתה נהקת וחכים קלה אמר: פתחו לאותה העניה ויהבו לה דתיכול, דאית לה תלתא יומין דלא טעמה מידי! יהבין לה שעורין לא טעמתון, אמרין ליה: רבי יהיבין לה שעורין ולא טעמתון. א"ל: תקנתיהו? אמרון ליה: אין. אפיקתון דמאי? אמרו: לא כן אלפינן רבי, הלוקח זרע לבהמה וקמח לעורות ושמן לנר ושמן לסוך בו את הכלים פטורין מן הדמאי?! א"ל: מאי נעביד לה והיא מחמרה על גרמה.

ומוסיף המדרש ומספר שרבי ירמיה שלח סלסלה של תאנים שאינן מעושרות לרבי זירא. כי אמר לעצמו: שבדאי רבי זירא יעשרם לפני שיאכל. ורבי זירא אמר לעצמו: אפשר לרבי ירמיה שישלח דבר שאינו מתוקן. בינתיים אכל מן התאנים בלי לעשר אותם.

למחרת פגש רבי ירמיה את רבי זירא ושאל אותו: האם ינשרת את התאנים? אמר ליה: לא. אמר רבי אבא בר ימינא

כך הם היו מתקנים כל הראוי להם לתקן, אבל לא כחמורו של ר' פינחס בן יאיר שהשלים יותר מתיקונו, עד שהיה מכיר אם השעורים הם מתוקנים או אינם מתוקנים".

והנה כתב הרמ"ע מפאנו (ספר גלגולי נשמות מערכת ח' אות ה'): חמריה דרבי פנחס בן יאיר היא ישמעאל בן אברהם אבינו, והוא תיקונו של ישמעאל, וכן ישמעאל עם ו' אותיות גימטריה אתון. וכן כתב בילקוט ראובני (פרשת וישלח אות ח') וז"ל: אברהם בגי' חמור' וכנגדו יש בקליפה חמור מזיק שהוא ישמעאל, לכן נגנבה חמורו של רבי פנחס בן יאיר לתקן נפש ישמעאל שיש בה גנבים, כי רבי פנחס ניצוץ אברהם אבינו היה, ממילא חמור בימין היה וכו' וזהו סוד אתון בלעם וכו' ע"כ.

וכן כתב החיד"א בספרו דבש לפי (מערכת י' אות ל"ג) בשם ספר ערכי הכינויים וז"ל: ישמעאל בן אברהם אבינו ע"ה הוא מקליפת חמור' נגד רמ"ח דאברהם בקדושה. ולפי שבא על חמוריו וגם על זכרים, לכן נתגלגל באתון בלעם. וכשמת במיתתה כדכתיב "ואותה החיית" אז התחיל להתקן, ואח"כ בא בחמורו של רבי פנחס בן יאיר שהיה ניצוץ אברהם (ישמעאל עם ו' אותיות גי' אתון). ואפשר שזה טעם דחמור רבי פינחס בן יאיר נזהר מלאכול טבל, כי היה ישמעאל ובא להתקן ונזהר במעשר שנהג אברהם אבינו ע"ה. ע"כ.

[אמנם האור החיים הקדוש (בלק כ"ג, י') כתב שחמורו של רבי פינחס בן יאיר היה גילגול בלעם וז"ל: ומצינו בדברי המקובלים כי נפשו של בלעם באה בחמורו של רבי פנחס בן יאיר. וזה יורה שנתקן באחריתו והגם שמת על ידי ישראל, היה הניצוץ משוקף והוצרך להתלבן בגלגולים וליבונים ועמד, עד שבא לאתונו של רבי פנחס בן יאיר ומשם עלה למקומו הראשון. ע"כ.]

ובפירוש אבן יקרה (על שולחן ערוך הזוהר סימן ר"ח) פירש במה תיקן החמור את רבי ישמעאל, וזאת על פי הזוה"ק (פרשת בלק דף ר: מספר על רבי פינחס בן יאיר שהיה הולך לראות את בתו - אשתו של רבי שמעון שהיתה חולה והיו הולכים עמו החברים והוא היה רוכב על חמורו. בעוד שהיה הולך בדרך פגש בשני ערבים, אמר להם: בשדה זו נתעורר קול מימי העולם. אמרו לו: מימי העולם אין אנו יודעים, מימים שלנו אנו יודעים, כי יום אחד היו שודדים פושטים על דרכי האנשים בשדה ההיא ופגעו ביהודים ובאו לאבד אותם, ונשמע מרחוק בשדה ההוא הקול של חמור הזה שהיה נוער פעמיים ובאה שלהבת של אש עם קול ההוא ושרפה אותם וניצלו אלו היהודים.

אמר להם: ערבים ערבים בדבר זה שאמרתם לי תהיו ניצולים ביום זה משודדים אחרים המחכים לכם בדרך.

בכה רבי פנחס ואמר: אדון העולם מקרה של נס הזה עשית בשבילי וניצלו אלו היהודים ואני לא ידעתי.

ויש לפרש, שבמעשה זה של הצלת היהודים תיקן ישמעאל שבא בגלגול החמור ולפי שרבי פינחס בן יאיר היה ניצוץ מאברהם אבינו ע"ה לכן שמח בזה שנתקן נפש ישמעאל בנו.

אלא שיש לדחות את דבריו על פי מה שכתב בשער הגלגולים (סוף הקדמה מ') שמביא את דברי הזוה"ק בסוף האידרא זוטא שרבי שמעון בר יוחאי הושיב את כל בני חבורתו הקדושה, ובניהם גם את רבי פינחס בן יאיר, וז"ל: אמר הא רבי פינחס בן יאיר הכא, נראה דרבי שמעון בר יוחאי ע"ה נפטר אחר רבי פנחס חמיו. ובגמרא דידן מיייתי ההוא עובדא דרבינו הקדוש, שזמן לסעודה לרבי פינחס, ולא רצה, וגבה טורא בינייהו, וכבר היה אז נשיא והנה עתה בשעת פטירת רבי שמעון בר יוחאי לא היה רבינו הקדוש ז"ל נשיא, אף לא גדול בשנים, כי רבינו הקדוש ורבי אלעזר בן רבי שמעון היו שוים בשנותיהם כנודע. ואפשר דתרי רבי פינחס הוון, והראשון היה חמיו של רבי שמעון בר יוחאי, ונפטר מקודם. והשני היה בן בנו של זה הראשון, והיה בימי רבינו הקדוש ז"ל. ע"כ.

נמצא כי היו שני רבי פינחס בן יאיר ורבי פינחס בן יאיר של הזוה"ק איננו רבי פינחס בן יאיר שהיה אצל רבי יהודה הנשיא ורק החמור של רבי פינחס בן יאיר השני לא אכל מן השעורים שלא היו מעושרים. ממילא חמורו של רבי פינחס בן יאיר הראשון שהציל את היהודי מן הלסטים אינו גלגולו של ישמעאל בן אברהם.

לכן נראה לומר ביאור חדש כיצד ישמעאל תיקן את עצמו על ידי שבא בגלגול חמורו של רבי פינחס בן יאיר וזאת על פי מה שכתב בספה"ק שם משמואל (פרשת חיי שרה, שנת תרע"ד) לבאר

השפעת הצדיק על בהמותיו וז"ל: והנה הא דאמרו ז"ל (יבמות צ"ט ע"ב) בהמתם של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן, אף שאין לבהמה רוה"ק לידע שזה דבר איסור, הענין הוא משום דצדיקים אף שמזדככים היטב עד שגם בטבעם מעצמם אינם נמשכים אלא אחר הטוב והראוי אפי' בלי הוראת השכל כענין אמרם ז"ל במדרש (ריש פ' בחוקות) בפסוק חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך שאמר דהמע"ה בכל יום אני מחשב למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, והיינו שהרגלים מעצמן וטבען אינן נמשכות אלא אחר הטוב והראוי. וכבר פירשנו בזה הכתוב (משלי ל"א) ותעש בחפץ כפי', היינו כאילו היו לידים בעצמן חפץ ורצון. ובאשר הבהמה והכלים כרגלי הבעלים נמשכת גם עליהם בחי' זו, והבהמה באשר יש לה רצון לעשות דבר או לחדול, אם בעליה נמשך בטבעו מעצמו אחר הטוב והראוי, גם בהמתו נמשך רצונה וחפצה בטבעה אל הטוב והראוי אף שאינה יודעת ואינה מבינה מאומה. ע"כ.

לפי זה יש לומר, כי חטאו של ישמעאל היה על אף שנולד לאבא צדיק כאברהם אבינו, ממילא היה צריך להימשך אל הטוב, ולהגביר את חלק הטוב אשר קיבל מאביו ולא להיגרר אחרי החלק הרע שקיבל מאמו הגר' וכתב הר"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו צדקת הצדיק (אות ע"ז): וז"ל: אפילו אדם גדול ביותר אם יש בו פגם במשפחתו אין להתדבק בו, כי אם הוא מפני גדלו אין זה מזיק לו, יזיק לזרעו, וכמו שאמרו (יבמות מ"ה) אפילו ניהוי כיהושע בן נון לא היבנא ליה ברתא. ע"כ, לכן חזר בגלגולו של חמורו של רבי פינחס בן יאיר, שהוא קיבל את חלק הטוב של בעליו רבי פינחס שהיה גלגול של אברהם אבינו, ולא נמשך אחר טבעו הרע, ובזה תיקן את חלקו.

אלא שיש לשאול, בפסיקתא רבתי מסופר: "מעשה היה בישראל אחד שהיתה לו פרה והיה חורש בה יום ויום וביום השבת היתה נחה. לימים ירד אותו צדיק מנכסיו ומכרה לגוי אחד. כיון שלקחה הגוי, הוציא אותה לשדה והיה חורש בה כל ששת ימי החול. ובשבת, הוציאה לחרוש בשדה וקשר העול על צווארה ורבעה לו תחת העול ולא רצתה לעשות מלאכה ביום השבת והיה הגוי מכה אותה ולא הועיל כלום.

כיון שראה הגוי כך, הלך אצל אותו צדיק שמכרה לו ואמר לו: בוא טול פרתך. ששת ימים עבדתי בה וביום השבת הוצאתי אותה לחוץ לחרוש בה ורבעה תחת העול ולא רצתה לעשות שום מלאכה בעולם. אמר לו אותו צדיק: בוא עמי ואני מעמידה לך.

הלך עמו ודבר באזני הפרה: "אוי פרה... כשהיית בידי היית נחה בשבת ועתה גרמו עוונותי ומכרתי אותך לזה האיש, בבקשה ממך עמדי וחרשי'. כיון שאמר לה כך עמדה והתחילה לחרוש.

אמר לו הגוי: "הגד לי, שמא כשפת אותה? לא אניח אותך עד שתגיד לי מה עשית לה, או מה אמרת לה באוזניה?"

אמר לו אותו צדיק: "כך וכך אמרתי לה".

כיון ששמע הגוי כך, נבהל ונזדעזע ונשא קל וחומר בעצמו ואמר: "ומה אם פרה זאת שאין לה לא שיחה ולא דעת ולא תבונה הכירה את בוראה ואני שיצרני יוצרי בדמותו ובצלמו ונתן בי דעת ובונה, לא יהיה ראוי לי להכיר את בוראי? מיד הלך ונתגייר וזכה ללמוד תורה ונקרא רבי יוחנן בן תורתא'.

ולפי דברי ה'שם משמואל' הטעם שאין בהמתן של צדיקים באים לידי מכשול מחמת קדושת בעליהם, הרי במקרה דנן הפר כבר הועבר בעלות וכבר אינו של אותו חסיד ומה גרם לו שלא לעבוד בשבת?

אלא כתב החיד"א בספרו מדבר קדמות (מערכת ג' אות ג'), לפרש מאמר חז"ל (יבמות כב:): "גר שנתגייר כקטן שנולד דמי". וזה לשונו: בחון לשון הזהב שאמרו גר שנתגייר ולא אמרו גוי שנתגייר, להורות כי זאת לפנים ממעמד הר סיני שקבלנו התורה, שם נמצא נפש הגר הזה הבא אחר זמן רב מאוד להתגייר. וכמו שאמרו חז"ל, דנפשות הגרים עמדו במעמד הר סיני, ונמצא שמאז הימים נפש זו עמדה ונשאת במעמד הנפלא של הר סיני, אלא דאישתהווי אשתהי עד הזמן הזה ושפיר אמרו: "גר שנתגייר". ע"כ.

על פי זה יש לומר, כי אכן הגוי שקנה את הפרה אף הוא היתה לו נשמה גבוהה שעמדה בהר סיני, אף שעדיין לא הכיר במעלתו, אולם נשמה זו השפיעה על בהמתו שלא תעבוד

בשבת, כי הפרה הרגישה מה שהבעלים שלה עדיין לא הרגיש ולא ידע.

על הפסוק "וַיָּבֵא הָאִישׁ הַבֵּיתָה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תָּבֵן וַיִּמְסְפוּא לְגַמְלִים" במדרש רבה (בראשית רבה פ"ס ח) ופירוש רש"י (ד"ה ויפתח) התיר זמם שלהם שלא ירעו בדרך בשדות אחרים.

שואל על כך המדרש: רבי ירמיה שאל לרבי חייא בר רבה: לא היו גמליו של אברהם אבינו דומים לחמורו של ר' פנחס בן יאיר? חמורתו (אתונו) של רבי פנחס בן יאיר נטלחה לסטים. עשתה אצלם שלושה ימים ולא טעמה כלום. אמרו: סופה שתמות ותסריח עלינו את המערה, נמסרנה לבעליה. שלחיה ונכנסה לבית בעליה. כיון שנכנסה, נהקה. הכיר (ר' פנחס בן יאיר) קולה. אמר: פתחו לאותה העניה ותנו לה שתאכל, שיש לה שלושה ימים שלא טעמה כלום. נתנו לה שעורים ולא טעמתן. אמרו לו: רבי, נתנו לה שעורים ולא טעמתן. אמר להם: תִּקְנְתֶם אוֹתָם? אמרו לו: הן. הוצאתם דמאי? אמרו לו: ולא כן למדתנו רבינו: "הלוקח זרע לבהמה וקמח לעורות ושמן לנר ושמן לטוך בו את הכלים פטורין מן הדמאי"? אמר להם: מה נעשה לה והיא מחמירה על עצמה.

ובאמת מחמת קושיה זו הרמב"ן חולק ולא מפרש שהיו זמומים אלא שפתח את מושב המרכבה אשר עליהם.

ונראה ליישב קושיה זו על פי דברי רבינו יוסף חיים בספרו בן יהוידע המבאר את דברי הגמרא בסנהדרין (צה): כאשר דוד המלך נפל בשבי אצל ישבי אחיו של גלית, ובאותה עת היה אבישי בן צרויה שר צבאו חופץ את ראשו לכבוד שבת קודש, והנה הוא רואה כתמי דם בפנים וראה יונה טורפת עצמה ומתחבטת ומורטת כנפיה והומה ומצטערת. הבין כי דוד המלך נמצא בסכנה. הלך לביתו של דוד ולא מצא אותו רצה לקחת את הפרידה של דוד אמר יש הלכה אין רוכבין על סוסו, הלך לבית המדרש אמר להם: רבותי עכשיו פיקוח נפש האם מותר לרכב על הפרידה של דוד המלך או לא? והתירו לו. יע"ש המשך המעשה.

והקשה רבינו יוסף חיים מדוע הוצרך אבישי לקחת הפרדה של דוד המלך ולא די היה בבעל חיים מהיר אחר?

וביאר על פי הזוהר הקדוש (פרשת בלק דף ר:): שהיה רבי פנחס בן יאיר הולך במדבר לחפש ולדעת את מקומו של רבי שמעון בר יוחאי, אמר לתלמידיו: "שבוקו למארי פסיען דבעירי דהוא ידריך פסיעו לתמך", פירוש החמור שלי שהוא המוליך אותי הוא יודע לאיזה מקום צריך להוליך אותי, והנה ראו דחמורו של ר' פנחס בן יאיר נטה מאותו הדרך שהיו הולכין בו לצד אחר, והלך שיעור שני מילין, והתחיל החמור לנעור שלשה פעמים בזה אחר זה, ואז הבין רבי פנחס בן יאיר כי עתה הגיעו למקום שהיה יושב שם רבי שמעון בר יוחאי. ירד רבי פנחס בן יאיר מן החמור ואמר לחבירים נכין עצמינו לקבל אפי רברבי.

נמצא כי היה ברור לרבי פנחס כי חמורו ימצא את מקומו של רבי שמעון בר יוחאי, "כי כל דבר גשמי שיהיה תשמיש לדבר קדוש מוכרח שיקנה אותו דבר הגשמי חלק קדושה שיהיה שורה עליו תמיד רוח קדושה, ולכן אמרו רז"ל אבן שהיה יושב עליה ר' אליעזר בן הרקנוס תמיד ועוסק בתורה דומה להר סיני, וכן המשענת של הנביא אשר הנביא נשען עליה תמיד בעשותו יחודים הקדושים שסומך מצחו וראשו עליה יש בה רוח קדושה וכו'". יע"ש בדברי רבינו יוסף חיים שמביא דוגמאות נוספות לכך.

ועל פי זה מבאר רבינו יוסף חיים שהוצרך אבישי בן צרויה לקחת את הפרדה של המלך, כי "לאיזה מקום ילך, ולאיזה רוח יפנה לצפון או לדרום למערב או למזרח, לכן נתחכם לרכוב על הפרדה של דוד המלך ע"ה, המיוחדת לו לרכוב עליה תמיד, אשר ברכבו עליה היה עוסק בייחודים ובסודות התורה, כדי לעשות בירורים לניצוצי קדושה ולנשמות המגולגלים בדומם במהלכו עליו, ברכבו על הפרדה, ומוכרח ששורה עליה רוח קדושה כמו ענין חמורו של ר' פנחס בן יאיר, ולכן כמו שסמך ר' פנחס בן יאיר על חמורו שיוליך אותו למקום שיושב בו רבי שמעון בר יוחאי, כן אבישי סמך על הפרדה של דוד המלך ע"ה, שהיא תוליד אותו למקום שדוד המלך ע"ה עומד בו וכן עשתה, והלכה מעצמה על צד ארץ פלשתים, ומן השמים סייעו גם כן אותו בקפיצת הדרך, כדי שיגיע לאותו מקום תכף ומיד, ויעשה ההצלה לדוד המלך ע"ה".

הנענועים:

א. בערב סוכות סמוך ללילה באתי לעיר טשערנוביל, ולא היה לי עוד זמן לקבל שלום, והייתי אוכל בסוכה באכסניה, ואחר כך בלילה באתי קודם אור היום לבית הרה"ק ה"ר נחום ז"ל, ומצאתי שעומד ומחבק ומנשק האתרוג ועומד ומצפה בכליון עיניים על אור היום לברך עליו, והשגתי אז אהבה שלו למצוה כדמיון מי שהיה לו בן יחיד והיה במרחקים ואחר כך כשבא אצלו, לא היה יכול להתאפק, ולקחו ביד זה וביד זה, ובתשוקה ובדביקות בכלות הנפש ממש לקיים מצות בוראו. (בשם הרה"ק רבי אשר מסטולין הראשון).

ב. כתב בספר רמתיים צופים: לא אוכל לעצור במילין מלרשום לי למזכרת מה שראיתי בעיני את חיוב המצוה (של הרה"ק מוהר"ר שלמה ליב מלענטשנא זי"ע) כשתפס האתרוג היו הכל רואים שכמעט שכלתה נפשו למצוה, והיה מנשק האתרוג בכל פעם בעת אמירת הלל, וכל החג היה התיבה עם האתרוג מונח על שולחנו לפניו, וכמו כן היה מסתכל בו באהבה רבה.

ג. כתב בספה"ק מאור ושמש (רמזי שמיני עצרת): עיקר מגמת עבודתנו בימי הסוכות להמשיך אור אלהותו יתברך על כל העולם, ועל ידי שישאל נכנסין לסוכה הם נכסין בצל אימא וללאה הסוככת עליהם מן החיצונים. וידוע אשר על ידי סוכה ולולב הם ממשיכים עליהם אור השמות המקיפים, ועל ידי הנענועים של הלולב הם ממשיכים אור הפנימי שהם שמות הויות ואור המקיף הם שמות אהי"ה. ובכל יום מימי הסוכות מאיר עליהם שם אחד ממילוי שמות הוי"ה (ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן) ושם אחד ממילוי שמות אהי"ה (קני"א קס"א קמ"ג), וביום שמיני עצרת מאירים כל שמות מילוי הויות ומילוי שמות אהי"ה יחד ומתייחד אז השם עם הכנסת ישראל ונעשה יחוד שם הוי"ה עם שם אהי"ה. עכ"ל.

ד. כתב בספה"ק מאור עינים (פרשת האזינו): ולכן בלולב צריך הולכה והבאה תמיד כי לולב הוא אותיות ל"ו לי"ב שמשעבד הלב והחיות אל הבורא ושב אל ה' כאשר נעשה בראש השנה ויום הכיפורים מפני פחד הדין הכל שבים אל ה' כמבואר למעלה ואז כשהאדם מדבק עצמו למעלה משפיעין עליו שפע הדעת וחסדיו זהו הולכת תחלה להשם ואחר כך הובאה מביא אל עצמו שפע החיות ומשעבדן כל הרוחות להשם לומר שהכל מאתו והוא מחיה את כולם ואז עוצר רוחות רעות וטללים רעים שהם מצד הדין כמאמר רז"ל מוליך ומביא מעלה ומוריד לעצור רוחות וטללים רעים כי בבא החסד הגדול נמחקים הדינים. שהרי מדה טובה מרובה ממדה פוערעניות ונמצא בטל הדין ברוב וכל האיסורין מן התורה בטל ברוב נמצא על ידי הולכה ששב אל השם מביא שפע החיים על ידי הלולב סוד ל"ו לי"ב והאתרוג מלשון תירוג חשק ותשוקה לה' כאשר יתבאר עוד לקמן. עכ"ל.

נמצא מדברי קדשו כי בעת הנענועים כאשר מוליך ומביא ברצוא ושוב, אזי בעת הולכת הלולב הלוא צריך לצאת מהטבעיות והגשמיות שלי, דהיינו להחזיר את חיותו אליו יתברך, להודות במחשבה כי אין חיות בלעדו יתברך, והוא מחיה את כולם וחיות כל הרוחות הכל הוא הבורא יתברך, ועל ידי זה "ומביא" שפע חיים ע"י הלולב ומיניו עליו ועל כל העולם כולו והכל נעשה ברגע בהרף עין בעת נענוע הלולב כאשר מוליך ויוצא מהזמן מתעורר החיות העליון בהרף עין מלמעלה עליו ועל כל העולם כולו, ומיד מביא אתה את השפע הנשפע ברצוא ושוב בבחינת תשועת ה' כהרף עין.